

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Iacobi Lobbetii Leodiensis E Societate Iesv. Specvlvm
Ecclesiasticorvm, Ac Religiosorvm.**

Lobbet de Lanthin, Jacques

Leodii, 1640

§. 7. De Collecta, & voce Hebræa Amen.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47105](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47105)

368 SPECVLVM ECCLESIASTICORVM,
spiritus, expers corporeæ molis, ac sollicitudinis, ac
Deo velut immersus, qui scilicet quantus est, spiri-
tus est.

Monet deinde quanta vis boni exempli, quomo-
do populi vox, & vita consona esse soleat vitæ Sacer-
dotum. Benè precatur Sacerdos, & benè precatur
populus, benè viuit ille, & hic etiam benè: tantum
in illius voce, ac exemplo positum est momenti,
vt certè digna sit Pontifice, digna Petri sede illa sen-
tentia, illud oraculum magni Pontificis Clementis,
cuius meminit Emilius in Ludouico Rege. *Non an-
tea sanctis viuetur moribus, quam imbuti sanctitate
sint morum magistri, videmus enim subditos emula-
ri mores superiorum, eo prorsus modo, quo umbra
corpus.*

§. 7.

De Collecta, & voce Hebræa Amen.

AB illa solemni sacraque salutatione subijcitur
oratio, quæ vulgò *Collecta* dicitur, quia Sa-
cerdos fungens legatione ad Deum pro populo,
huius vota, precesque compendiosa quadam breui-
tate colligit, æternoque Numini legenda quodam-
modo obijcit. Vbi porro sic obiecerit, sicque pro
populo superos orauerit, vt exoret, hic subnectit
Amen.

Est ea vox Hebræa, de qua sua lis, ac disceptatio.
Eam enim septuaginta ita reddunt, *Amen*, id est,
fiat.

fat. S. Hieronymus Epistola ad Marcellam *fideliter*. 137.
ter. Origenes *verè*. Alij *certè*: quidam *etiam*, vel *ita* *Tract.*
est. Hæc est Authorum pugna de vna vocula *amen*, ^{35. in} *Matth.*
 ex eo orta, quod aliter, atque aliter accipiatur, modo
 enim aduerbium est affirmantis, modo optantis.

Porro mos sacratæ precationi subdendi *Amen*,
 iam inde ab Ecclesiæ cunis, primisque initijs inua-
 luit, vt testis est Tertulianus libro de spectaculis, vbi c. 25.
 acriter eos reprehendit, qui vno, eodemque ore, &
 Sacerdoti, & histrioni responderent, *Amen*.

Ita habet seuerus morum censor, & antiquitatis
 amans in paucis: *manus, quas ad Dominum extule-*
ris, postmodum laudando histrionem fatigare: ex ore,
quo amen in sanctum protuleris gladiatori testimo-
nium reddere, profanum, sacrilegum, impium: hæc
 ille. Ex quibus aperte colligas, quis olim fuerit
 piorum sensus, quis æstus deuotionis, quæ obser-
 uantia religionis, vel in vna voce *Amen*, quam ad-
 hiberi ad profana nefas fuit: ne ludis, ne vanitati
 aperiretur illud os, & explicaretur ea lingua, quæ
 vel vni sacræ voculæ aliquando patuerat: quod si
 vel in vno verbulo ita religiosi fuere maiores nostri,
 in aperto est, quam in alijs Missæ, & Orationum
 officijs seueri, & prope scrupulosi extiterint: con-
 trà, laxior est ætas nostra, & in hoc profana, ne di-
 cam impia, quod sæpenumero religiosas, sacrasque
 voces ad petulantes iocos detorqueat.